KURYER KRAKOWSKI.

Dnia 17 Listopada 1835. WTOREK.

Ludwika króla węgierskiego koronacja r. 1370.

Nr 41.

Pismo to kosztuje kwartalnie złp. 6 i wychodzi codziennie (wyjąwszy niedzielę i święta uroczyste) po połu niu.

W Drukarni Akademickiej, nakładem wydawcy A. Tessarczyka.

KRAKÓW.

(A.N.) Z dnia 25 na 26 listopada w nocy, we wsi mojej Branice, wydarzył się wypadek, że budynek Folwarkiem zwany Ogniowa zniszczony został.—Ze zaś od kilku lat jestem assekurowany w Towarzystwie Ogniowem Wiedeńskim (Die erste Oesterreische Brandsversicherungs-Gesellschaft), którego tutejszem Ajentem jest W. żny Antoni Höltzel, przeto ten za zawiademieniem mojem zaraz nazajutrz zjechał na grunt, i w obecności Wgo Wójta Gminy I. Kościelniki i Budowniczego Rządowego przekonał się że Budowla ta całkiem zgorzała, i zrobił stosowny protokoł obejmujący wszystkie szczegóły tego wypadku.—Po przesłaniu tegoż Towarzystwa do Wiednia zaraz najpierwszą pocztą nadeszła odpowiedź wraz z należącym się wynadgrodzeniem w kwocie zr. 700 m. C dowolnie przezemnie ustanowionem i to jeszcze dnia 5 b. m. z rąk W. Antoniego Höltzla w całości odebrałem. Tak prędki więc zasiłek w nieszczęściu, nie jednego powinienby zachęcić do przystąpienia do tego Towarzystwa, aby korzystać z instytucyi choć za granicą istniejącej, kiedy tu u nas dotąd jeszcze się zawiązać nie mogła.—Do umieszczenia tego artykułu i tem byłem powodowany, że gdy pierwszy wypadek ognia wydarzył się u mnie od czasu jak właściciele dóbr i domów tego kraju zaczęli przystępować do tego Towarzystwa przeto rozumiem, że każdy z ukontentowaniem wyczyta na jaką pewność i prędkość zasiłku w wydarzonym wypadku rachować może.

Michał *Badeni.*

Polska Warszawa 11 listop. J. Ośw. Xże Feldmarszałek Warszawski, Namiestnik królewski wrócił z Rossyi do tutejszej stolicy. (K.W.)

Austrja. Donoszą z Wiednia żd mające nastąpić zmniejszenie wojska jest tem pewniejsze, że cena koni znacznie spadła. Podobnież potwierdza się i ta pogłoska że przeciąg lat służby zwyczajnej w wojsku ma być zmniejszony do lat 5—6.

Prusy. Kolej żelazna pomiędzy Berlinem a Potsdamem w krótce przyjdzie do skutku, a przestrzeń do tego potrzebna już jest zakupioną. Przedsębierstwo to niebyło wystawione na akcje, lecz jest prywatną spekulacją pp, Redern i Beer Droga pomieniona później rozciągać się będzie do Magdeburga i Lipska Koszta tego dzieła wynosić będą 600.000 talarów. GH.

Francja. Xżę d'Orleans udał się d 31 Paźdz: na statku parowym „Kastor“ do Korsyki a ztamtąd popłynie do Algieru.—Dziennik *Revue de deux Mondes* mówiąc o odezwie rządu

francuzkiego do obwodu *Basel* w Szwajcaryi tak się wyraża: „Zaiste odezwa ta jest godna rządu francuzkiego, byłoby nierównie rzeczą chwalebniejszą; gdyby Francja podobnie odezwała się do prezydenta Stanów Zjednoczonych lub innego wyższego rzędu mocarstwa, lecz niestety! piorunujące to: "*sine qua non*" tycze się tylko połowy Kantonu Szwajcaryi —Gdyby to przynajmniej tyczyło się całego Kantonu. (G P S)

Hiszpanja. Dnia 25 z. m. jenerał brygady Jauregui i pułkownik Evans wyruszyli z Bilbao w 7000 piechoty, 200 jazdy i zpociągiem artylleryi konnej Udali się ku Durango, w odległości 2 mil od tego miasta spotkali się z dywizją Karolistów złożoną z 5 bataljonów piechoty pod dowództwem D. Manuel de Saraza — Skutkiem tego spotkania rozpoczęto zobu stron ogień broni ręcznej: poczem Karoliści zmuszeni byli cofnąć się do Durango, gdzie wsparci 4ma bataljonami Alamezów i 2ma b. Guiposkoanów zajęli korzystne stanowisko tak iż Krystynów wojsko na odwrót zmuszone było do cofnięcia się Tak więc Krystynowie tegoż samego dnia wieczorem powrócili do Bilbao.— Gazeta Madrycka pod dniem 25 z m. stara się dowieśdź, ze rząd hiszpański nie używał żadnych koncessyi do uspokojenia zaburzeń w kraju, zwracając uwagę co do żądanej interwencyi tak się ten dziennik dalej wyraża: „Rząd francuzki znający dokładnie środki których ku swej obronie może użyć Hiszpanja, znając oraz charakter tego narodu wzbraniał się użyć interwencyi pomimo udziału i współczucia jakie nań wywiera sprawa Hiszpanii i Królowej Krystyny, Tak więc Francja uważała i dotąd uważa interwencją za zbyteczną, w przekonaniu; że dosyć posiadamy sił własnych do oparcia się Don Karlosowi, jeżeli tylko tych sił dobrze użyć zechcemy. Fakta okazały, ze wnioski rządu francuzkiego były sprawiedliwe. Hiszpanja ukończy pomyślnie wojnę domową bez wmięszania się innych mocarstw w tę sprawę "—Zaburzenia zaszłe w Maladze obudzyły do tego stopnia wszystskich dobrze myślących mieszkańców, że poddanie się Junty tej prowincyi rządowi uważać należy jak skutek tych nadużyciów. Wiadomo iż wczasie tych zaburzeń lud zmusił Juntę do wydania czterech uwięzionych naczelników Karolistowskich, których natychmiast rozstrzelano.GPS.

Anglja. Ostatnie zmiany co do osób w wydziale dyplomatycznym są następujące: Dotychczasowy poseł nadzwyczajny i pełnomocny minister w Sztokholmie Sir Edw. Cromvell Disbrove w tymże samym charakterze przeznaczony został do Hagi w miejsce tegoż mianowany dotychczasowy sekretarz poselstwa w Petersburgu John Duncan Bligh, którego zastąpi *John Ralph* były sekretarz Legacyi w Frankfurcie. Sekretarzem poselstwa w tym ostatnim miejscu mianowany pan *George Molyneux.*—Wedle najnowszych doniesień z kraju *Nev-Süd-Wallis* osada tej krainy coraz bardziej staje się kwitnącą. Mowa, którą niedawno tamtejszy Wielkorządca zagaił zgromadzenie ciała prawodawczego, najdokładniej wystawia pomyślny stan tego kraju. Pomiędzy

nowo zbudowanymi gmachami publicznemi, szczególniejszą zwraca uwagę most z ciosowego kamienia, który zjednego tylko składa się łuku, mającego 110 stóp w zagięciu. Pan *Green* niedawno odbył 210tą swą podróż napowietrzną. Dwaj przytomni widzowie chcąc doświadczyć tej podróży zapłaciwszy wprzódy sowicie wsiedli z nim do balonu. Zabawiwszy w powietrzu przez 1 i pół godziny, spuścili się na ziemię w bliskości miejsca z którego się wznieśli na powietrze. Najwyższa wysokość jakiej dosięgli wynosiła 1¾ mil ang. — Dziennik *Oxford-Herald* tak się wyraża co do wieści rozgłaszanej przez dzienniki Torysowskie o wkrótce nastąpić mającem rozwiązaniu Parlamentu: „Dla jakich że powodów ministerjum miałoby rozwiązywać Parlament? Jeżeli ci trzymają się systemu umiarkowania, stronnictwo zachowawcze będzie ich wspierać w obu izbach dla własnego interessu; a jeżeli nie odrzucą wsparcia Okonnela i jeżeli nie pójdą drogą umiarkowania, wtedy odwołanie się do narodu tylko ich upadek przyspieszy i uzupełni. Dla tego im najwięcej na tem zależy ażeby rozprawy w Parlamencie przybrały charakter umiarkowania i rozsądnej powagi: „Gorliwość zjaką dzienniki ministerjalne zaprzeczają wszelkiego połączenia ministrów z Okonnelem, zdaje się bydź przygotowaniem do tak popularnego postępowania. Najgorliwsi przyjaciele Melburna i dobra kraju cieszyliby się gdyby jego ministerjum trzymało się zasad ministerjum Greja.“ — Szlachta w Irlandyi otworzyła znaczne składki mające na celu wsparcie właścicieli dziesięcin tak: iżby byli w stanie drogą prawa popierać nietykalność swoich przywilejów. — Według doniesień z Jamaiki mieszkańcy tej wyspy, a szczególniej właściciele plantacyi życzą sobie nader zniesienia prawa zakazującego wszelkich stosunków z wyspą St. Dominga, a to z powodu, iż otworzenie handlu z pomienioną wyspą wielkie mogłoby obiecywać korzyści dla mieszkańców Jamaiki. GH. i PS.

Danja. W całém państwie króle: Duńskiego ogłoszone zostało rozporządzenie, na mocy którego wszystkim wędrownym rzemieślnikom wzbroniony jest wstęp do krajów tych, w których cierpiane są tak zwane assocjacje czyli stowarzyszenia rzemieślnicze. (G. H.)

Niemcy. Biega pogłoska, że wnastępującym miesiącu Król JMC. Bawarski zamyśla udać się w podróż do Grecyi, którą odbyć już od dawna zamierzał. Towarzyszyć Królowi w tej podróży mają: hrabia Baumgarten, baron Gumpenberg i inne znakomite osoby. Król Jmci ma tę podróż odbyć z Ankony wprost do Aten, a ztąd zwiedzić ma wyspy Grecyi i Peloponez. — Dnia 7go b. m. W. Xiążę Rossyjski Michał, wraz z swoim orszakiem przybył do Drezna, a na zajutrz wieczorem udał się w podróż przez Wrocław do Warszawy. — Xiążę Nassau, na pamiątkę ostatniego zjazdu z swoim Dostojnym przyjacielem, N. Cesarzem Rossyi, otrzymał od Jego Cesarskiej Mości w podarunku czterokonny zaprząg pięknych rossyjskich koni. (G. P.S.)

Stutgard. 5 Listopada. Wiemy z pewnego źródła, że rząd nasz udzie-

Ił żądane koncessje towarzystwu złożonemu z wielu bankierów holenderskich, belgijskich i niemieckich, których zamiarem jest zbudowanie kanału kommunikacyjnego, łączącego Dunaj z Renem pomiędzy Kiehl i Ulm. Podobne zezwolenie otrzymało już towarzystwo i od rządów: bawarskiego i Hohenzollern Sigmaringen. (G. B. V.)

† *Z Londynu*, donoszą że w Liverpolu niejaki P. *Sudre* zadziwia teraz słuczaczów nowo wynalezioną mową muzyczną, któréj wyrazy składają się z tonów. Napisane słowa odgrywa on na skrzypcach; poczem towarzysz jego w drugim będący pokoju na tablicy przynosi napisane też same słowa. W mowie téj znajduje się mniej tonów, aniżeli podanych wyrazów.

:: *Hortenzja*. Któż nie zna tego pięknego kwiatu! Mniej wszakże podobno znane są jego dzieje. Chiny są jego ojczyzną. R. 1767 znalazł go tam botanik francuzki Sommerson i przywiózł kilka krzaków na Isle de France. Przedwczesna śmierć tego badacza nastąpiła (1773 r.) sprawiła, że ten kwiat dopiero 1790 r. do Anglii zawitał, gdzie w ogrodach królewskich jako osobliwość był pielęgnowany. W początkach naszego wieku płacono za niego we Francyi i Niemczech po kilka luidorów. Savadge, nadworny botanik Xiężnej Czartoryskiej w Puławach, przywiózł był r. 1802 z Angli niewielki krzak hortenzyi, za który zapłacił 6 dukatów. Najpiękniejszy, jaki dotąd widziano krzak hortenzyi, był niezawodnie w Anglii, który 680 bukietów rozwinął, do 5ciu stóp wysoki i 24 stóp miał w obwodzie. Nazwisko, którem ten kwiat dziś słynie, dał mu Sommerson na cześć swéj wiernej kochanki Hortenzyi Barré, która mu wiernie w odzieży strzelca towarzyszyła. R. L.

Miło mi jest polécić łaskawej publiczności, a bardziej usiłowaniem dobrze zrobionej sukni, niedawno przybyłego z Warzawy P. Kwiatkowskiego krawca męzkiego mieszkającego przy ulicy floryjańskiej pod N. 511, który nie tylko dobrym szyciem najnowszym krojem ale jeszcze szypkością i taniością już się odznaczył wielokrotnie i właściwie w swéj sztuce mistrzem być może nazwany. — Spodziewam się tedy że miłośnicy pięknych sukień raczą wspomnionego zaszczycić liczną robotą, którym jako własne doświadczenie przekonało mnie, bez wątpienia zasłuży na chlubniejsze pochwały. N. D.

Zgubiony został łancuszek bronzowy wyzłacany, łaskawy oddawca takowego w Redakcyi Kurjera otrzyma nagrodę wyrównywającą wartości tegoż łancuszka. (11)

Potrzebny jest w Królestwo Polskie guwerner posiadający nauki klassyczne i mogący się wywieźdź świadectwy tak dobrych obyczajów jako też i wychowania młodzieży. (11.)

Przybyli do Krakowa. Srednicki Ludwik, Lipiński Józef z polski.
Opuścili Kraków. Witkowski, Buchowski Felix, Marchocka Marja, Oborska Zofja hrab: do Galicyi.

Dziś rano stopni zimna 2.

Główny Kantor Redakcyi Kurjera w Księg: p. Kocha obok kośc: P. Maryi w Rynku.